

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců Mgr. Martina Kříže a JUDr. Ivanky Havlíkové v právní věci žalobce: **Ing. M. K.**, zast. JUDr. Petrem Holým, advokátem se sídlem Praha 2, Na Kozačce 1289/7, proti žalovanému: **náčelník Generálního štábu Armády České republiky**, se sídlem Praha 6, Vítězné náměstí 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21.9.2010 č.j. 519-2/2010-1416

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í:

Rozhodnutím zástupce náčelníka Generálního štábu – ředitele Společného operačního centra ze dne 17.8.2010, č.j.: 7-3/8/2010-1160 (dále jen „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“) nebylo vyhověno žádosti žalobce o zaplacení částky 13.750,- USD s úroky z prodlení, na kterou měl žalobci vůči ministerstvu obrany vzniknout nárok v souvislosti s jeho působením ve funkci vojenského pozorovatele OSN v Bosně a Hercegovině a v Chorvatsku v době od 1.2.1994 do 31.1.1995.

Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“) náčelník Generálního štábu Armády České republiky zamítl odvolání žalobce podané žalobcem proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně a toto rozhodnutí potvrdil.

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V žalobě uvedl, že byl jako voják z povolání vyslán jako tzv. vojenský pozorovatel do mírové mise v Bosně a Hercegovině a Chorvatsku na dobu od 1.2.1994 do 31.1.1995. V souvislosti s finančním zabezpečením

českých vojáků v zahraničí bylo resortem ministerstva obrany prezentováno, že příplatek v cizí měně dle zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platu“) náleží pouze členům českých jednotek v zahraničí a nikoli samostatně vyslaným jedincům - vojenským pozorovatelům. Dne 5.8.2004 bylo rozhodnutím ministra obrany ČR č.j.: 10161/2004-8764 toto stanovisko přehodnoceno a bylo konstatováno, že vojenští pozorovatelé mají na uvedený příplatek nárok. Následné žádosti vojenských pozorovatelů (poznámka soudu: o doplacení příplatku) však byly odmítány s tím, že výklad je sice změněn, ale nárok žadatelů je již promlčen. Námitka promlčení však nebyla uplatňována u nároků na zaplacení příplatků splatných ode dne 1.12.1999, o čemž svědčí přípis generálmajora Ing. E. P. ze dne 24.6.2005. Dle žalobce k tomu není absolutně žádná právní opora a takový postup zakládá další nerovnost v přístupu k jednotlivým vojenským pozorovatelům a prohlubuje rozpornost s dobrými mravy.

Žalobce původní výklad ze strany ministerstva obrany bez dalšího akceptoval a považoval věc za uzavřenou. Poté, co v roce 2004 došlo k prezentaci nového stanoviska, uplatnil svůj nárok u žalovaného. Ten však věc odmítal řešit ve správním řízení, a proto byl žalobce nucen obrátit se na obecný soud. Následně až Nejvyšší soud potvrdil, že věc má být nejprve projednána ve správním řízení. Výsledkem správního řízení je napadené rozhodnutí.

Za podstatu věci, kterou doposud nikdo ze strany ministerstva obrany seriózně neřešil, považuje žalobce to, že k (včasnému) neuplacení nároku došlo z jeho strany v důsledku jasného výkladu zastávaného ministrem obrany, tedy vrcholným zástupcem státu. Žalovaný nevnímal výjimečnost situace, nad touto okolností se nijak vážněji nepozastavil a v napadeném rozhodnutí se s ní vypořádal pouze tak, že to sice může být pro žalobce subjektivně důležité, ale žádný zásadní vliv pro řízení a rozhodnutí to nemá.

Za uvedených okolností není dle žalobce námitka promlčení, kterou uplatnil žalovaný, namístě, respektive tato námitka je v rozporu s dobrými mravy a jako taková je neúčinná. Z tohoto důvodu považuje žalobce napadené rozhodnutí za nezákonné, neboť se opírá o skutečnost, která je neúčinná, tj. o námitku promlčení, která je v rozporu s dobrými mravy. V daném případě jde dokonce o situaci, že dlužníkem je (a námitku promlčení vznáší) ten, kdo ve správním řízení rozhoduje.

Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ve vyjádření k žalobě označil za nespornou skutečnost, že žalobce od 1.2.1994 působil jako pozorovatel v misi OSN UNPROFOR v Jugoslávii. Dále žalovaný uvedl, že s finančními náležitostmi, které po dobu působení v misi poskytuje AČR, byl žalobce ještě před výjezdem seznámen. Souhlas se svým zabezpečením vyjádřil žalobce tím, že dobrovolně a na vlastní žádost k plnění úkolů do mise nastoupil. Možnost výplaty tzv. zvláštního příplatku podle právních předpisů České republiky vznikla až dnem 1.4.1994, tedy dnem účinnosti zákona č. 40/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o platu. Poskytování zvláštního příplatku v zahraniční měně je upraveno v § 11 odst. 3 zákona o platu, jenž odkazuje na prováděcí předpis. Do 31.12.2003 tímto předpisem bylo nařízení vlády č. 79/1994 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a služeb, orgánů celní správy, příslušníků Sboru požární ochrany a zaměstnanců některých dalších organizací, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „služební platový řád“).

Žalovaný ve vyjádření k žalobě poukázal na ust. § 10 odst. 6 služebního platového řádu a uvedl, že podle původního výkladu, který ministerstvo obrany do 5.8.2004 uplatňovalo,

byl zvláštní příplatek v USD poskytován pouze těm vojákům z povolání, kteří jako příslušníci české jednotky, do které byli zařazeni nebo odveleni, byli v této jednotce vysláni do jednotky mnohonárodních sil mimo území České republiky. Tento výklad neumožňoval přiznávat zvláštní příplatek vojákům z povolání, kteří s diplomatickými pasy vykonávali službu v zahraničí jako pozorovatelé v misích OSN, OBSE, popř. ZEU, neboť byli individuálně předáváni do dispozice nadnárodních organizací k plnění úkolů těchto organizací spočívajících v monitoringu území jiných států. K plnění těchto specifických úkolů nikdy nebyla vyslána organická jednotka příslušníků AČR. Účast v pozorovatelských misích vycházela z principu dobrovolnosti; voják, který se na základě splnění podmínek přihlásil jako zájemce o účast v příslušné misi, byl předem seznámen s podmínkami vyslání. Pokud se stanovenými podmínkami nesouhlasil, nemusel dohodu uzavřít, a toto mu ani nebylo možno nařídít. Ministerstvo obrany vystupovalo při řešení těchto záležitostí jako organizátor a následně po obdržení požadavku na počet pozorovatelů pro jednotlivé mise cestou ministerstva zahraničních věcí jako prostředník a koordinátor. Princip dobrovolnosti je podtržen i skutečností, že ani v současné době se na pozorovatele nevztahuje ust. § 6 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. Ve prospěch shora uvedené interpretace svědčila i skutečnost, že pozorovatelé byli v místě působení ekonomicky zajištěni nadnárodní organizací, v jejíž prospěch činnost vykonávali. Kromě platu, který jim byl vyplácen v české měně, pobírali po dobu působení v místě mise od příslušné nadnárodní organizace náhrady ke krytí výdajů spojených s pobytem ve výši stanovené pro jednotlivá teritoria denní sazbou v USD. Výše sazby byla stanovena v závislosti na cenových relacích v daném teritoriu a konkrétních podmínkách zabezpečení a zpravidla přesahovala skutečné výdaje, čímž zabezpečovala i hmotné zvýhodnění účastníků misí, i když to nebylo výslovně v charakteru této náhrady uvedeno. Uvedený způsob zabezpečení byl uplatňován nepřetržitě po celou dobu vysílání vojáků do pozorovatelských misí.

Po zásadním přehodnocení dosavadních služebních vztahů vojáků z povolání v souvislosti s přijetím zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, dospělo ministerstvo obrany k závěru, že nepřiznávání zvláštního příplatku vojenským pozorovatelům po dobu jejich působení v misích OSN, OBSE či ZEU není v souladu s ust. § 11 odst. 3 zákona o platu. Proto byla provedena novela rozkazu ministra obrany č. 49/2003 - Poskytování zvláštního příplatku v jiné než české měně v resortu ministerstva obrany, která nabyla účinnosti dnem 1.11.2004. Zásady pro dodatečné doplacení dosud nepromlčených nároků vojenských pozorovatelů ministr obrany stanovil v informační zprávě č.j. 10161/2004-8764. Podstatným pro stanovení období, za které bude zvláštní příplatek v cizí měně dodatečně vyplacen, bylo rozhodnutí, zda bude uplatněna námitka promlčení, a pokud ano, od kdy dojde k zastavení běhu promlčecí doby. Nárok na příplatek, který je jednou ze složek platu, se promlčuje v obecné promlčecí lhůtě, která podle ust. § 101 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník“) činí tři roky a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé. Za takový den se považuje den, kdy právo mohlo být poprvé uplatněno u soudu, což je den následující po výplatním termínu. Má-li být lhůta zachována, je žalobu nutné doručit soudu alespoň v poslední den lhůty. Uplatnění nároku u služebního orgánu podle § 159 zákona č. 221/1999 Sb., je z hlediska stavění promlčecí lhůty irrelevantní.

Po pečlivé úvaze, v jejímž rámci byly zváženy všechny rozhodné okolnosti, tedy jak osobní zájmy oprávněných, tak i celospolečenské možnosti a dopady, bylo rozhodnuto, že uplatnění námitky promlčení je na místě, a že je na místě i určení jednoho konkrétního data, kdy bude běh promlčecí doby zastaven pro všechny dotčené vojáky bez ohledu na to, kdy byli do mise vysláni. Jako toto datum byl stanoven den 1.12.1999, což je den nabytí účinnosti zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, kterým došlo k zásadnímu přehodnocení

dosavadních služebních vztahů vojáků z povolání. Ministr obrany proto rozhodl, že vůči všem nárokům, jejichž splatnost nastala před 1.12.1999, bude námitka promlčení uplatněna.

S názorem žalobce, že ze strany ministerstva obrany nikdo seriózně neřešil, proč žalobce neuplatnil svůj nárok, se žalovaný ve vyjádření k žalobě neztotožnil. Uvedl, že jediným důvodem nevyhovění požadavku žalobce na zaplacení zvláštního příplatku bylo pozdní uplatnění nároku, které bylo zapříčiněno pouze žalobcem. K argumentaci žalobce, že námitka promlčení vznesená žalovaným je v rozporu s dobrými mravy a jako taková je neúčinná, žalovaný podotkl, že ministerstvo obrany právě proto, aby postupovalo ve všech obdobných případech jednotně, a nezavdalo tak důvod k polemikám ohledně dobrých mravů a případného diskriminačního přístupu ve vztahu k jednotlivým pozorovatelům, po pečlivé úvaze určilo jedno konkrétní datum, po němž nevyužije svého práva namítat promlčení. Takovým datem bylo datum, kdy nabyl účinnosti zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, když tímto zákonem došlo k zásadnímu přehodnocení dosavadních služebních vztahů vojáků z povolání. U nároků, jejichž splatnost nastala před 1.12.1999, bylo rozhodnuto námitku promlčení jako bezesporu důvodnou uplatňovat. Takové rozhodnutí ministra obrany mělo za cíl sjednotit postup služebních orgánů a nastavit jasná pravidla pro posuzování námitky promlčení. Žalovaný se tohoto sjednocujícího stanoviska držel a v souladu s ním požadavek žalobce posoudil.

Žalovaný v závěru svého vyjádření označil za zásadní tu skutečnost, že žalobce mohl svůj nárok uplatnit již v době, kdy mu tento nárok podle jeho názoru vznikl, tzn. v letech 1994-1995. Protože tak neučinil, k promlčení jeho nároku došlo nejpozději v roce 1998. Že tak neučinil, nelze klást k tíži ministerstva obrany či služebního orgánu, když tyto subjekty žalobci v uplatňování jeho práv nikterak nebránily.

V replice k vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že žalovaný se zbavuje odpovědnosti, když poukazuje na to, že bylo pouze věcí žalobce, že nárok neuplatňoval a že toto nelze klást k tíži ministerstva obrany. V rozhodné době však neexistovala žádná sporná situace v tom smyslu, že by žalobce chtěl příplatek vyplatit a ministerstvo obrany jej odmítlo. Pokud by tomu tak bylo, bylo by logické se též domnívat, že bylo chybou žalobce, že svůj nárok neuplatňoval. Žalobce však ani nenapadlo, že by měl něco uplatňovat a že by nerespektoval oficiální výklad, když ze strany ministerstva obrany bylo jasně řečeno, kdo má na příplatek nárok. Pokud jde o datum, od kdy ministerstvo obrany neuplatňuje námitku promlčení (1.12.1999), jde dle názoru žalobce o naprosto uměle stanovené datum, které nemá žádnou oporu v zákoně o vojácích z povolání. Stanovením takového data dochází naopak ještě k další diskriminaci, kdy jsou vojenští pozorovatelé rozdělováni oficiálně do dvou kategorií, kdy se jedné promlčení promíjí a druhé nikoli. Je tedy naprosto absurdní tvrdit, že takové datum bylo stanoveno k odstranění pochybností o nediskriminačním přístupu.

Konstatování o dobrovolnosti vysílání do misí je dle žalobce skutečností, která s předmětným nárokem nesouvisí, stejně jako zavádějící konstatování o ekonomickém zajištění vojenských pozorovatelů v místě mise nadnárodní organizací, kdy se žalovaný snaží věc prezentovat tak, že si žalobce přišel na slušné peníze a ještě nárokuje další. Ekonomické zajištění bylo poskytováno tak, aby vojenský pozorovatel vůbec mohl v místě mise nějak zajistit své základní životní potřeby, neboť neměl zázemí vojenské jednotky.

Ze správního spisu předloženého soudu žalovaným vyplynuly tyto skutečnosti významné pro posouzení věci:

Žalobou podanou u Obvodního soudu pro Prahu 6 dne 31.7.2006 se žalobce domáhal vydání rozsudku, kterým by soud uložil ministerstvu obrany povinnost zaplatit žalobci částku 13.750,- USD s příslušenstvím, a to z titulu dlužného zvláštního příplatku, na který žalobci vznikl nárok v souvislosti s jeho působením ve funkci vojenského pozorovatele OSN v Bosně a Hercegovině a v Chorvatsku v době od 1.2.1994 do 31.1.1995. Uvedená žaloba byla rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 12.10.2007 č.j. 19 C 57/2006 – 25 v plném rozsahu zamítnuta. Zamítavý rozsudek soudu I. stupně byl na základě žalobcova odvolání potvrzen rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 25.9.2008 č.j. 53 Co 216/2008 – 50. Nejvyšší soud ČR na základě žalobcova dovolání rozsudkem ze dne 9.2.2010 č.j. 21 Cdo 569/2009 – 65 zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25.9.2008 č.j. 53 Co 216/2008 – 50 a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 12.10.2007 č.j. 19 C 57/2006 – 25 a řízení zastavil, přičemž zároveň rozhodl, že po právní moci zrušovacího rozsudku bude věc postoupena ministru obrany k dalšímu řízení. V odůvodnění zrušovacího rozsudku Nejvyšší soud dospěl k závěru, že není dána pravomoc civilního soudu k projednání a rozhodnutí dané věci, která vyplývá ze služebního poměru žalobce jako vojáka z povolání.

Rozhodnutím správního orgánu I. stupně nebylo vyhověno žádosti žalobce o zaplacení částky 13.750,- USD s úroky z prodlení, na kterou měl žalobci vůči ministerstvu obrany vzniknout nárok v souvislosti s jeho působením ve funkci vojenského pozorovatele OSN v Bosně a Hercegovině a v Chorvatsku v době od 1.2.1994 do 31.1.1995. V odůvodnění rozhodnutí správní orgán I. stupně uvedl, že vycházel z právního názoru vyjádřeného v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 9.2.2010, č.j.: 21 Co 569/2009-65, přičemž ve věci aplikoval hmotněprávní úpravu platových náležitostí platnou ve znění účinném v době od 1.4.1994 do 31.1.1995, protože dospěl k názoru, že podání žalobce musí být vzhledem k obsahu jeho dosavadních úkonů posouzeno jako platový nárok, nikoliv jako nárok na náhradu škody. Při zkoumání, zda je nárok vznesený žalobcem vymahatelný, dospěl správní orgán I. stupně k závěru, že tento nárok je promlčen, protože vznikl v období od 1.4.1994 do 31.1.1995, a tříletá promlčecí doba tudíž uplynula nejpozději v březnu 1998. První úkon, konkrétně žalobu, v níž nárokoval zaplacení požadované částky, žalobce učinil až dne 31.7.2006. Námitka promlčení byla ministerstvem obrany v soudním řízení řádně uplatněna. Správní orgán I. stupně v odůvodnění rozhodnutí dále konstatoval, že neshledal námitku promlčení v rozporu s dobrými mravy. Uvedl, že nezbytnost udržovat ve vojenském prostředí disciplínu a respektovat autoritu nadřízeného je třeba vykládat ve smyslu povinnosti řádného plnění vojenských úkolů a rozkazů nadřízených, nikoliv však ve smyslu nemožnosti domáhat se svých nároků, ať již služebním postupem, nebo před soudem. Uzavřel, že je povinen zvážit možnost promlčení, a protože v tomto případě dospěl k názoru, že žalobcem vznesený nárok je promlčen, rozhodl, že žádosti žalobce se nevyhovuje.

Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podal žalobce odvolání, ve kterém uplatnil obdobné námitky jako v následně podané žalobě.

Napadeným rozhodnutím žalovaný odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že si je vědom toho, že postup resortu ministerstva obrany (ohledně způsobu rozhodování o nároku na zvláštní příplatek jako o složce platu) měl v minulosti určitý vývoj. Důvodem byl nejednoznačný výklad obecně platných právních předpisů, který byl postupem let ujednacen až soudní judikaturou. Tato skutečnost však v žádném případě neměla vliv na možnost uplatnění předmětného nároku žalobcem. K promlčení nároku nedošlo v důsledku přístupu resortu ministerstva obrany, ale pouze z důvodu nečinnosti žalobce, který se na soud obrátil až v roce 2006.

Co se týče hmotněprávní otázky zmiňované žalobcem, kdy i v rámci samotného uznání nároku vojenských pozorovatelů na zvláštní příplatek jako takového docházelo ze strany resortu ministerstva obrany k určité změně postoje, žalovaný poznamenal, že správní orgán I. stupně a ani žalovaný není oprávněn rozhodovat ve věci na základě sebereflexe či morálky, jak požaduje žalobce. V řízení je nezbytné vycházet ze skutečností a rozhodnutí, která byla resortem ministerstva obrany ve věci zvláštního příplatku v minulosti přijata, a není možné polemizovat, zda taková rozhodnutí byla správná, případně z jakého důvodu byla přijata. To by mohlo být důležité pouze v případě, že byla v rozporu s platnou právní úpravou, k čemuž však nedošlo. Výše uvedené sice může být pro žalobce subjektivně důležité, podle žalovaného ale dosavadní přístup resortu ministerstva obrany k dané problematice žádným zásadním způsobem neovlivňuje předmětné řízení a ani způsob vyřízení nároku žalobce. Bez ohledu na okolnosti, které vedly k rozdílným přístupům tehdejších ministrů obrany k vyplácení zvláštního příplatku pro vojenské pozorovatele, je v dané věci zásadní skutečností promlčení nároku žalobce.

Jakékoliv posuzování toho, zda a případně z jakých příčin dochází v rámci řízení o nároku žalobce k porušování dobrých mravů, je dle mínění žalovaného bezpředmětné. Jediným důvodem nevyhovění žádosti žalobce o zaplacení zvláštního příplatku bylo pozdní uplatnění nároku (od doby působení žalobce ve funkci vojenského pozorovatele do podání žaloby uplynulo 11 let), které bylo zapříčiněno pouze žalobcem. Tento důvod shledal žalovaný pro rozhodnutí ve věci za dostatečný a plně se ztotožnil s právním názorem správního orgánu I. stupně.

Soud na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s.). Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

V projednávané věci je mezi účastníky nesporné, že žalobci nebyl v souvislosti s jeho působením ve funkci vojenského pozorovatele OSN v Bosně a Hercegovině a v Chorvatsku v době od 1.2.1994 do 31.1.1995 ze strany ministerstva obrany zaplacen zvláštní příplatek podle § 11 odst. 3 zákona o platu, a že žalobce se začal zaplacení tohoto příplatku domáhat až poté, co v roce 2004 došlo k přehodnocení dosavadního stanoviska ministerstva obrany o nemožnosti vyplácení uvedeného příspěvku vojákům vykonávajícím funkci vojenského pozorovatele v misích mezinárodních organizací. Žalobce v nyní projednávané věci namítá jediné – že námitka promlčení jeho práva na zaplacení zvláštního příplatku uplatněná správním orgánem je v rozporu s dobrými mravy. Tato námitka však není opodstatněná.

Námitka promlčení obecně dobrým mravům neodporuje, neboť tento institut je institutem zákonným a použitelným ve vztahu k jakémukoliv právu, které se dle zákona promlčuje. Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 8.2.2011 sp. zn. 21 Cdo 85/2010 „*uplatnění námitky promlčení by bylo možno posoudit jako rozporné s dobrými mravy jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Tyto okolnosti by přitom musely být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odeprání práva uplatnit námitku promlčení*“.

Nyní projednávaná věc takovým výjimečným případem, jenž by odůvodňoval odeření práva žalovanému uplatnit účinně námitku promlčení, rozhodně není. Žalobci objektivně nic nebránilo v tom, aby své právo na zaplacení zvláštního příplatku uplatnil včas, tj. před uplynutím promlčecí doby. Žalobce tak neučinil výlučně z toho důvodu, že se zcela ztotožnil s výkladem zákona zastávaným v rozhodné době ministerstvem obrany, že mu (stejně jako jiným vojenským pozorovatelům v misích mezinárodních organizací) tento příplatek dle zákona nenáleží. Jak žalobce výslovně uvedl, tento výklad „*bez dalšího akceptoval a považoval věc za uzavřenou.*“ Okolností, která jej podnítila k tomu, že se začal zaplacení zvláštního příplatku domáhat, byla až změna dosavadního stanoviska ministerstva obrany o nemožnosti vyplácení uvedeného příspěvku vojákům vykonávajícím funkci vojenského pozorovatele v misích mezinárodních organizací, k níž došlo v srpnu roku 2004. Až poté, to jest více než devět a půl roku po ukončení jeho funkce vojenského pozorovatele OSN v Bosně a Hercegovině a v Chorvatsku, se žalobce „probudil“ a začal se doplacení zvláštního příplatku domáhat.

Rozpor správním orgánem vznesené námítky promlčení s dobrými mravy nemůže způsobovat to, že žalobce v rozhodné respektoval autoritu výkladu zákona zastávaného resortem ministerstva obrany. Záleželo pouze na žalobci, zda se s tímto výkladem ztotožní či nikoliv. Autorita ministerstva obrany jakožto ústředního orgánu státní správy, ani skutečnost, že žalovaný jakožto služební funkcionář je ve vztahu k žalobci ve služebně nadřazeném postavení, žalobci nemohly nikterak bránit v tom, aby se zaplacení zvláštního příspěvku domáhal před uplynutím promlčecí doby, měl-li za to, že mu právo na zaplacení tohoto příplatku náleží. Jak ve svém rozhodnutí přiléhavě uvedl správní orgán I. stupně, nezbytnost udržovat ve vojenském prostředí disciplínu a respektovat autoritu nadřízeného je třeba vykládat ve smyslu povinnosti řádného plnění vojenských úkolů a rozkazů nadřízených, nikoliv ve smyslu nemožnosti domáhat se svých nároků plynoucích ze zákona, ať již služebním postupem, nebo v řízení před soudem.

Soud se tedy zcela ztotožňuje s názorem, který ve vztahu k dané problematice zaujal již civilní odvolací soud v rozsudku ze dne 25.9.2008 č.j. 53 Co 216/2008 – 50, podle něhož „*má-li být v určité souzené věci posouzeno vznesení námítky promlčení jako výkon práva odporující dobrým mravům, musí tomu napovídat právě a jedině konkrétní podmínky souzené věci. Rozpor vznesené námítky promlčení s dobrými mravy z povahy věci nikdy nelze shledat en bloc bez vztahu ke sporům určitých typů nebo ve vztahu k většímu okruhu adresátů právní normy, resp. eventuálních účastníků řízení. Pak by totiž ohled na dobré mravy nesloužil jako prostředek korekce individuálně tvrdé aplikace práva, nýbrž by – definováním sporů určitého typu nebo vymezením většího okruhu adresátů právní normy – vlastně nahrazoval hypotézu právní normy. Nemůže proto být správným závěr nabízený žalobcem, podle něhož již samotný fakt, že ministr obrany svého času v důsledku nesprávného výkladu nepřiznal některým oprávněným osobám nárok na zvláštní příplatek, zakládá rozpor posléze vznesené námítky promlčení nároku s dobrými mravy. Takový výklad by ohled na dobré mravy nepřipustně povýšil na úroveň hypotézy právní normy. Pokud by v souzené věci měla být námitka promlčení posouzena za rozpornou s dobrými mravy, musely by k tomu přistoupit další zvláštní okolnosti souzené věci, ať na straně žalované, ať na straně žalobce. Žalobce však žádné takové zohlednitelné okolnosti ani netvrdí, ani se z obsahu spisu nepodávají. Žalobce se v podstatě odvolává na autoritu nadřízených, tvrdí, že byl veden nesprávným výkladem ministra obrany, který respektoval už vzhledem k vojenskému prostředí, kde je autorita nadřízeného brána s větší vážností. Jakkoliv je obecně vzato žádoucí dodržovat ve vojenském prostředí disciplínu a respektovat autoritu nadřízených, nemůže být tento požadavek vykládán tak, že by takový ohled měl zamezit starat se konkrétní osobě o správnost jejího odměňování.*“

Lze shrnout, že žalobci objektivně nic nebránilo v tom, aby se vyplacení zvláštního příplatku u příslušného orgánu domáhal před uplynutím promlčecí doby. Protože tak neučinil, je nutno marné uplynutí promlčecí doby přičítat výhradně k jeho tíži. Soud v této souvislosti poukazuje na obecnou právní zásadu „vigilantibus iura“ (práva náležejí bdělým). Samotné subjektivní přesvědčení žalobce o správnosti a autoritě výkladu zákona zastávaného v rozhodné době ministerstvem obrany nezakládá rozpor správním orgánem vznesené námitky promlčení s dobrými mravy.

To, že se resort ministerstva obrany rozhodl neuplatňovat námitku promlčení u nároků na zaplacení zvláštních příplatků splatných ode dne 1.12.1999, je v souzené věci irelevantní, protože nárok žalobce do této skupiny nepatří. V uvedeném nelze spatřovat ani žádnou diskriminaci žalobce ze strany správního orgánu, neboť resort ministerstva obrany aplikuje uvedenou časovou hranici shodně u všech žadatelů – bývalých vojenských pozorovatelů. Žalobce ostatně v řízení netvrdil (a ani neprokázal) opak.

Na tom, že námitku promlčení v souzené věci vznesl ten, kdo ve správním řízení o žalobcově žádosti rozhodoval, není nic neobvyklého. Žalobce své právo na zaplacení zvláštního příplatku uplatnil vůči služebnímu orgánu, a je proto logické, že právě tento orgán, do jehož pravomoci dle rozhodnutí Nejvyššího soudu spadá projednání a rozhodnutí dané věci, vznesl proti uplatněnému právu námitku promlčení.

Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné náklady v řízení nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

V Praze dne 21. srpna 2013

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Markéta Matznerová, DiS.